

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csp/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420200973
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8420200973.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok JUDr. Erikou Borovskou v právnej veci žalobcu: Východoslovenská energetika a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice, IČO: 44 483 767, zast.: JUDr. Marek Hrouda, advokát, Krmanova 16, 040 01 Košice proti žalovanému: Z. K., J.: XX.XX.XXXX, K. XXX/XX, XXX XX Y. o zaplatenie 111,38 eur s prísl., t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi 81,38 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 81,38 eur od 29.05.2020 do zaplatenia , všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyňi náhradu trov v rozsahu 46 % trov k rukám zástupcu žalobkyne JUDr. Mareka Hroudu, Krmanova 16, 040 01 Košice - Staré Mesto, s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajší súd dňa 31.05.2020 domáhala na žalovanom zaplatenia 111,38 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 111,38 eur od 29.05.2020 a náhrady trov konania.

2. Zástupca žalobkyne žalobu odôvodnil tak, že žalobkyňa a žalovaný dňa 14.12.2010 uzavreli „Zmluvu o dodávke elektriny pre domácnosti č. 1122927“, na základe ktorej žalovaný ako odberateľ odoberal elektrinu z distribučnej sústavy na odbernom mieste Y. XXX, XXX XX Y.. Faktúrou č. 7234206291 zo dňa 23.05.2018 splatnou dňa 06.06.2018 bola žalovanému vyúčtovaná spotreba elektriny a ďalšie položky na predmetnom odbernom mieste za obdobie od 11.07.2017 do 14.05.2018 sumou 111,38 eur. Žalovaný aj napriek predžalobnej upomienke a mimosúdneho inkasu faktúru neuhradil. Pohľadávka žalobkyne voči žalovanému ku dňu podania žaloby tak predstavuje 111,38 eur. S poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka žalobkyňa sa žalobou domáha na žalovanom zaplatenia aj úrokov z omeškania vo výške 8% ročne. Zástupca žalobkyne spolu so žalobou predložil súdu listiny označené ako „Zmluva o dodávke elektriny pre domácnosti číslo 1122927“, faktúru č. č. 7234206291 zo dňa 23.05.2018, rozpis položiek k tejto faktúre a upomienky.

3. Dňa 07.07.2020 súd vydal vo veci platobný rozkaz č.k. 4Csp 19/2020-31, ktorým žalovanému uložil povinnosti v súlade so žalobnou žiadosťou. Tento platobný rozkaz sa súdu nepodarilo žalovanému doručiť do vlastných rúk. Žalovaný na adrese označenej žalobkyňou v žalobe, na ktorej je prihlásený k trvalému pobytu od 28.05.2004 doposiaľ, písomnosti súdu opakovanie v odbernej lehote neprevzal. Podľa oznámenia obce Y. a správy policajných orgánov žalovaný sa v obci nezdržiava a už niekoľko rokov žije v zahraničí (Írsko). Adresu skutočného pobytu žalovaného sa súdu nepodarilo ani všetkými

dostupnými lustráciami zistiť. Preto postupom podľa § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd oznámenie o podanej žalobe zverejnil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu, a to v dobe od 17.09.2021 do 05.10.2021. Žalovaný si žalobu a pripojené listiny v tejto lehote nevyzdvihol. Preto súd dňom 06.10.2021 žalobu považoval za riadne doručенú žalovanému. Uznesením zo dňa 28.09.2021 č.k. 4CSp 19/2020-60 súd podľa § 266 ods. 3 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd zruší platobný rozkaz v plnom rozsahu, ak ho nemožno doručiť žalovanému, zrušil platobný rozkaz vydaný vo veci dňa 07.07.2020 v plnom rozsahu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.01.2022.

4. Uznesením zo dňa 20.12.2021 č. k. 4Csp 19/2020 -60 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a pripojeným listinám žalovanej v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie bolo žalovanému doručené v súlade s ust. § 116 ods. 3 Civilného sporového poriadku dňa 10.01.2022. Žalovaný na výzvu v stanovenej lehote nereagoval.

5. Dňa 15.03.2022 súd vec prejednal a rozhodol v súlade s ust. § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku bez nariadenia pojednávania. Hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a ide o vec jednoduchého právneho posúdenia. Dňa 15.03.2022 súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe v prevažnej časti vyhovel tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

6. Medzi stranami nebolo sporné, a súd nemal dôvodné pochybnosti, že dňa 14.12.2010 žalobkyňa uzavrela so žalovaným písomnú zmluvu označenú ako „Zmluva o dodávke elektriny pre domácnosti číslo 1122927“ (ďalej už len „zmluva o dodávke elektriny“), a to s poukazom o.i. na zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a že na základe tejto zmluvy o dodávke elektriny žalobkyňa dodávala elektrinu a zabezpečovala jej distribúciu do domácnosti žalovaného na dohodnutom odbernom mieste Y. XXX, XXX XX Y..

7. Faktúrou č. 72342006291 vyhotovenou dňa 23.05.2018 splatnou dňa 06.06.2018 (vrátane rozpisu jej položiek) žalobkyňa vyúčtovala žalovanému dodávku a distribúciu elektriny na dohodnuté odberné miesto a zúčtovala preddavkové platby za obdobie od 11.07.2017 do 14.05.2018 tak, že po započítaní preddavkových platieb vo výške 53,70 eur žalovanému vyúčtovala sumu 81,38 eur. Touto faktúrou žalobkyňa žalovanému vyúčtovala aj „Sankcie, zmluvné pokuty“, podľa rozpisu položiek „Náhrada nákladov za opakovanú upomienku“, vo výške celkom 30 eur (6 x 5 eur). Celková suma fakturovaná touto faktúrou tak predstavuje 111,38 eur. Žalovaný tvrdenie žalobkyne, že v uvedenom období bola žalobkyňou do domácnosti na odberné miesto Y. XXX, XXX XX Y. zabezpečovaná dodávka a distribúcia elektriny, a ani správnosť výpočtu ceny za túto dodávku a distribúciu elektriny, nespochybnil.

8. Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, ktorý z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohládávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

9. Podľa 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

10. Podľa § 96 ods. 8 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinnom od 01.09.2012 (ďalej už len „Zákon o energetike“) zmluvy uzatvorené medzi dodávateľmi elektriny a odberateľmi elektriny podľa doterajších predpisov, ktorých predmetom bolo zo strany dodávateľa elektriny zabezpečenie dodávky elektriny, ako aj prenosu elektriny alebo distribúcie elektriny a prevzatie zodpovednosti za odchýlku, sa považujú za zmluvy o združenej dodávke elektriny podľa tohto zákona.

11. Podľa § 3 písm. b) bodov 6. a 9. Zákona o energetike dodávateľom elektriny je osoba, ktorá má povolenie na dodávku elektriny, odberateľom elektriny v domácnosti je fyzická osoba, ktorá nakupuje elektrinu pre vlastnú spotrebu v domácnosti.

12. Podľa § 26 ods. 9 Zákon o energetike zmluvou o združenej dodávke elektriny sa zaväzuje dodávateľ elektriny dodávať odberateľovi elektrinu vymedzenú množstvom a časovým priebehom výkonu, zabezpečiť distribúciu elektriny do odberného miesta odberateľa vrátane súvisiacich služieb a prevziať za odberateľa zodpovednosť za odchýlku a odberateľ elektriny sa zaväzuje zaplatiť dodávateľovi elektriny cenu za dodanú elektrinu a za distribúciu elektriny a súvisiace služby.

13. V prejednávanej veci nebolo medzi stranami sporným, a súd na základe vykonaného dokazovania nepovažoval za spochybnené, že na základe zmluvy o dodávke elektriny uzavretej sporovými stranami dňa 14.12.2010 vznikol medzi nimi záväzkovo-právny vzťah. Žalobkyňa ako dodávateľ elektriny v zmysle Zákona o energetike v rozhodnom čase vymedzenom v žalobe (11.07.2017- 14.05.2018) dodávala (predávala) elektrinu, zabezpečovala jej distribúciu a s ňou súvisiace služby do stranami zmluvne dohodnutého odberného miesta na adrese Y. XXX, XXX XX Y.. Žalovaný ako odberateľ elektriny v domácnosti v zmysle Zákona o energetike v rozhodnom období bol povinný platiť za predanú elektrinu, jej distribúciu a za súvisiace služby dohodnutú cenu. Po započítaní preddavkových platieb vo výške celkom 53,70 eur žalobkyňa ako dodávateľ faktúrami špecifikovanými v konaní vyúčtovala žalovanému cenu za predaj elektriny, distribúciu a súvisiace služby celkom vo výške 81,38 eur. Nezaplatenie tejto sumy, ako aj správnosť jej výšky, žalovaný v konaní nespochybnil. Preto súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť cenu za predaj elektriny, distribúciu a súvisiace služby v rozhodnom období vo výške 81,83 eur.

14. Žalobou si žalobkyňa, okrem nároku na zaplatenie ceny za predaj elektriny, jej distribúciu a s tým súvisiace služby, uplatnila aj nárok na zaplatenie sumy 30 eur (6 x 5 eur), špecifikovanej vo faktúre ako „Sankcie, Zmluvné pokuty“, v rozpise položiek k faktúram ako „Náhrada nákladov za opakovanú upomienku“. Základ tohto nároku zástupca žalobkyne v žalobe nijako neodôvodnil. Bez akéhokoľvek tvrdenia v žalobe a odkazu na priložené listiny zástupca žalobkyne spolu so žalobou iba predložil listiny označené ako „Upomienky“ datované dňom 06.12.2017, 08.01.2018, 07.02.2018, 07.03.2018, 08.04.2018 a 08.05.2018.

15. Podľa § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

16. Podľa § 132 ods. 2 Civilného sporového poriadku opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

17. Podľa § 185 ods. 2 a 3 Civilného sporového poriadku súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva.

18. Podľa § 215 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

19. Civilný sporový poriadok sa riadi o.i. dispozičným a prejednávacím princípom, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a s ním spojeným princípom formálnej pravdy. Procesná zodpovednosť za zistenie skutkového stavu slúžiaceho pre rozhodnutie súdu (§ 215 ods. 1) je teda v zásade výlučne na stranách sporu. V spore s ochranou slabšej strany, akým je o. i. aj spotrebiteľský spor, súd môže vyvinúť aj vlastnú dôkaznú iniciatívu, avšak len výlučne na ochranu slabšej zmluvnej strany, ktorou v spotrebiteľskom spore je spotrebiteľ. Pre úspech žalobcu v spore je preto nevyhnutné, aby si riadne splnil svoju procesnú povinnosť tvrdenia a úplne opísal všetky rozhodné skutočnosti, a súčasne všetky tvrdené pre vec rozhodné skutočnosti aj preukázal a tak splnil druhú procesnú povinnosť spočívajúcu v unesení tzv. dôkazného bremena. Všetky rozhodujúce skutočnosti je pritom žalobca povinný úplne opísať už v samotnej žalobe (§ 132 ods. 1) a ich opísanie nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods. 2). Za svoj výsledok v konaní je tak plne zodpovedný žalobca, resp. procesná strana. Uplatnenie prejednávacieho princípu znamená, že súd nemôže vykonať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhl (až na výnimky uvedené v § 185 a spory s ochranou slabšej strany). Tento aspekt tak výrazne ovplyvňuje rozsah skutkového základu, z ktorého súd pri svojom rozhodnutí vychádza. V civilnom sporovom konaní je tak vec „zrelá“ na rozhodnutie nie až vtedy, keď boli súdu uvedené a preukázané všetky relevantné skutočnosti, ale už vtedy, keď žalobca, resp. sporové strany prestali byť procesne aktívne a premeškali príležitosť „posunúť“ spor k ďalším skutkovým zisteniam. V civilnom sporovom konaní súd teda nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len primerane procesnej aktivite sporových strán. Úlohou súdu nie je aktívne

vyhľadávať skutkové zistenia, ak ich strana netvrdí, a to ani z predložených dôkazov, a snažiť sa tak o zistenie akejsi objektívnej či materiálnej pravdy. Bez procesnej aktivity sporových strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje a vec rozhodne. Neúspešnej strane sa takto môže skutkový stav javiť ako nedostatočne zistený, avšak jeho zistenie je v tomto prípade v súlade s koncepciou civilného sporového konania iba dôsledkom nedostatočnej procesnej aktivity strany (k tomu bližšie Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števček M., Ficová S, Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomaškovič, M., a kol. Praha: C.H: Beck.,2016, z ktorého súd citoval, strana 798, výklad k § 215).

20. Nesplnenie procesnej povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti sporovou stranou nie je nedostatkom, ktorý by bránil súdu pokračovať v konaní po podaní žaloby. Nejedná sa totiž o nedostatok jednej z procesných podmienok konania. Súd o žalobe môže konať. Avšak sankciou žalobcu za nesplnenie procesnej povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v civilnom sporovom konaní je celkové alebo čiastočné zamietnutie žaloby. Je preto na žalobcovi, aby dbal na svoje procesné povinnosti, aby včas a úplne už v žalobe opísal všetky rozhodné skutočnosti (nestačí len predloženie listinných dôkazov, najprv je potrebné tvrdenie) a včas označil a predložil na preukázanie svojich tvrdení dôkazy, čo žalobkyňa v prejednávanej veci neučinila. V prejednávanej veci si žalobkyňa vo vzťahu k nároku na zaplatenie 30 eur nesplnila základné procesné povinnosti, povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Preto súd žalobu v tejto časti zamietol. Nebolo úlohou súdu aktívne vyhľadávať skutkové zistenia, ktoré žalobkyňa netvrdila, a to ani z predložených dôkazov.

21. Vo vzťahu k nároku na zaplatenie 30 eur súd vychádzajúc z predložených dôkazov a argumentácie žalobkyne v obdobných veciach ďalej len dodáva:

22. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o združenej dodávke elektriny (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

27. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

28. Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

29. Vychádzajúc z cit. ust. § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ.

30. V danej veci súd nemal pochybnosti o tom, že zmluva o dodávke elektriny má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaný má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaný zmluvu uzavrel ako spotrebiteľ, teda že pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci svojej

obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, nebol ani medzi stranami sporný. Záver o spotrebiteľskom charaktere zmluvy vyplýva jednak zo samotného označenia zmluvy ako zmluvy o dodávke elektriny pre odberateľov kategórie domácnosti a z označenia žalovaného v zmluve o údajmi fyzickej osoby - nepodnikateľa. Dodávateľom, s ktorým žalovaný zmluvu o úvere uzavrela, je subjekt, ktorý v predmete podnikateľskej činnosti má dodávku elektriny.

31. Východiskom právnej ochrany spotrebiteľa vo všeobecnosti je postulát, podľa ktorého spotrebiteľ sa ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to vzhľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku vzájomnej kontraktácii, vzhľadom na vyššiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa, jeho lepšiu znalosť práva, ľahšiu dostupnosť právnych služieb, a jeho možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné rokovanie pripravený. Pri kontraktácii je využitý moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Zákonodarca sa preto pokúsil vyrovnať túto faktickú nerovnosť cestou práva, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Podľa čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (zákon č. 23/1991 Sb.) každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Autonómia vôle však nie je absolútna. Je možné ju zákonom obmedziť za účelom presadenia iného práva či verejného záujmu. V spotrebiteľských vzťahov autonómia vôle je korigovaná zásadou spravodlivosti a zásadou poctivosti (princíp dôvery), vychádzajúc z ktorých je plne dôvodné očakávať (aj vyžadovať), aby sa dodávateľ vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorý ako slabšia a menej informovaná strana je v dôvere v jeho konanie, choval poctivo. Ak takýmto spôsobom dodávateľ nepostupuje, spreneverí sa dôvere spotrebiteľa ako druhého účastníka zmluvného vzťahu, a takému nepoctivému chovaniu nemožno poskytnúť právnu ochranu.

32. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje o.i. tým, že text spotrebiteľskej zmluvy, obzvlášť ak sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. Uvedená zásada poctivosti dopadá plne aj na všeobecné obchodné podmienky, ktoré je síce možné v spotrebiteľských zmluvách uplatniť, avšak takáto aplikácia má ako formálne, tak aj obsahové obmedzenia. Všeobecné obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné prepisovať do každej zmluvy dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej forme a malým písmom dodávateľ skryl dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa. Pokiaľ tak dodávateľ činí, spreneverí sa princípu dôvery, nekoná v právnom spotrebiteľskom vzťahu poctivo a takýmto dojednaním nemožno priznať právnu ochranu. Judikatúra súdov ustálila, že súčasťou všeobecných obchodných podmienok v prípade spotrebiteľských zmlúv, ale súčasťou spotrebiteľskej zmluvy samotnej, na ktorej spotrebiteľ pripojuje svoj podpis, nemôže byť dojednanie o zmluvnej pokute, dojednanie o rozhodcovskej doložke, a aj dojednanie o rôznych poplatkoch. (porovnaj napr. uznesenie NS SR zo dňa 30.11.2011 sp.zn.2Cdo 245/2010, Nález ÚS ČR zo dňa 11.11.2013 sp.zn. I. ÚS 3512/11).

33. Súdu z obdobných vecí žalobkyne ako dodávateľa elektriny je známe, že žalobkyňa vo vzťahu k základu nároku na zaplatenie vyfakturovaných „Sankcii, zmluvných pokút“ poukazuje na obchodné podmienky pre zmluvy o dodávke elektriny ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy o dodávke elektriny. Pokiaľ aj strany v týchto obchodných podmienkach dojednali poplatok za upomienku, resp. poplatok za nedodržanie platobných podmienok podľa cenníka služieb, z takéhoto jazykového vyjadrenia nie je zrejmé, či ide o dojednanie o zmluvnej pokute za nedodržanie platobných podmienok alebo o dojednanie o poplatku za upomienku ako určitú formu sankcie. Z hľadiska nasledujúceho právneho záveru súdu to však nemá dopad.

34. Všeobecné obchodné podmienky, vrátane cenníka služieb, majú formu v obdobných veciach žalobkyne vždy vopred pripraveného formulára, ktorý vopred pripravila žalobkyňa ako dodávateľ, a ktorých obsah žalovaná ako spotrebiteľ nemala nijako možnosť ovplyvniť. Žalobkyňa, ktorá nesie dôkazné bremeno preukázania individuálnosti zmluvného dojednania ustanovení dohodnutých medzi dodávateľom a spotrebiteľom, v obdobných veciach nepreukázala, že by boli dojednané individuálne (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Preto súd podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka ich dojednanie nepovažoval za individuálne.

35. Všeobecné zmluvné podmienky, vrátane cenníka služieb, predstavujú zložitý súbor údajov, ktoré jednotlivito i vo svojom súhrne značne narušujú zmluvnú rovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Ide

spravidla o obsahovo i formálne náročný text, znevýhodňujúci spotrebiteľa pri podpise zmluvy v tom, že si len ťažko môže z neho môže vytvoriť jednoznačný a správny úsudok o povinnostiach z neho pre neho vyplývajúcich, čím je znevýhodnený v porovnaní so žalobkyňou ako dodávateľom, ktorá text týchto dojednaní vopred vytvorila (aj s ohľadom na jej profesionálnu skúsenosť, znalosť práva a dostupnosť právnych služieb, i lepšiu vyjednávaciu silu). Odkaz v spotrebiteľskej zmluve na všeobecné obchodné podmienky a cenníky opodstatnene vyvoláva dojem nepodstatnej časti zmluvy, časti na úrovni vysvetľujúceho charakteru. Preto priemerný spotrebiteľ adresát dôvodne neočakáva, že okrem spotrebiteľskej zmluvy, ktorú podpísal, sa aj v ďalších listinách nachádzajú ustanovenia, ktoré majú zásadný dopad na jeho práva a povinnosti. Zmluvné podmienky, ktoré majú zásadný dopad na práva a povinnosti spotrebiteľa, nemôžu byť skryté v rozsiahlom zložito formulovanom texte. Pokiaľ tak dodávateľ, ktorý pripravuje zmluvu vo formulárovej podobe, učíní, spreneverí sa princípu dôvery a takémuto jeho konaniu nie je možné priznať právnu ochranu pre značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

36. Preto súd v obdobných veciach prijal záver, že žalobkyňa nepreukázala existenciu dojednaní strán o zmluvnej pokute, prípadne inej sankcii v spotrebiteľskej zmluve, o ktoré nárok na zaplatenie sankcií za nedodržanie zmluvných podmienok požadovala, a nárok v tejto časti ako nedôvodný zamietol (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu Trnava zo dňa 27.03.2018 sp.zn. 10Co 53/2017 a pod) .

37. Vo vzťahu k rozpisu položiek faktúry, kde ako druh pohľadávky je uvedené „Náhrada nákladov na opakovanú upomienku“ súd udáva, že zasielanie upomienok nevyplýva zo zákona a upomienka ako taká nemôže mať sankčný charakter. Preto dojednanie o poplatku za upomienku má povahu dojednaní o tzv. skrytej zmluvnej pokute, čo treba vo vzťahu k spotrebiteľovi považovať za netransparentné. Podstatou poplatku za upomienku je uloženie povinnosti spotrebiteľovi zaplatiť bližšie nešpecifikované a spotrebiteľovi riadne nevysvetlené, ničím nepreukázané náklady. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, ako plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch. Preto plnenie, ktoré vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa vo forme upomienok a poplatkov obdobného charakteru, za ktorými stojí zrejme vlastný ekonomický záujem dodávateľa, je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou dodávateľa, tzn. režijné náklady (administratíva, personálne náklady, materiálne zabezpečenie a IT software - generovanie) predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie dodávateľa, spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov, možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Keďže zmluvná podmienka, v zmysle ktorej je veriteľ oprávnený požadovať od spotrebiteľa poplatok za upomienku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť (§ 53 ods. 5), veriteľ nemá nárok na plnenie z takejto podmienky.

38. Súd tiež udáva, že ak uplatnený nárok na zaplatenie 30 eur má mať svoj základ v ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, bolo na žalobkyňu, aby uviedla a preukázala všetky rozhodné tvrdenia vyplývajúce z hypotézy § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, čo žalobkyňa v prejednávanej veci tiež neučinila. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Medzi náklady spojené s uplatnením pohľadávky nepochybne patria náklady vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky v predsúdnom konaní. Tieto náklady sa musia týkať splatnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Uvedený záver vyplýva aj z čl. 3 bod 1 písm. e) Smernice európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, podľa ktorého veriteľ je oprávnený od dlžníka požadovať primeranú náhradu všetkých opodstatnených nákladov na vymáhanie vzniknutých v dôsledku dlžníkovho omeškania. Tieto náklady na vymáhanie musia zodpovedať princípom transparentnosti a proporcionality (porovnaj napr. rozhodnutie NS SR sp.zn. 3Mbdo 2/2010 z 09.06.2010). Žalobkyňa síce predložila písomné upomienky. Nepreukázala však ich doručenie žalovanému, a ani to, že v súvislosti s nimi vynaložila náklady v požadovanej výške 30 eur.

39. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný

platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v účinnom do 1.2.2013 (ďalej len „Nariadenie vlády“), výška úrokov z omeškania je o 8 osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

41. Podľa § 10c Nariadenia vlády k záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

42. Žalovaný predmetnú faktúru neuhradil v lehote jej splatnosti (06.06.2018), čím sa dostal do omeškania. Preto podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobkyni aj zákonné úroky z omeškania. Žalobkyňa si v konaní uplatnila úroky z omeškania od 29.05.2020. Súd preto žalobe v tejto časti vyhovel a žalobkyni priznal nárok aj na zaplataenie úrokov z omeškania počnúc týmto dňom v požadovanej výške 8 % ročne, ktorá neprevyšuje výšku stanovenú ust. § 3 Nariadenia vlády.

43. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

44. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. Strany boli v konaní úspešné pomerne. Pomer úspechu oboch strán predstavuje 73 % : 27 % (81,38 eur : 30 eur). Po odpočítaní neúspechu žalobkyne žalobkyni tak prislúcha voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 46% trov. O výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník samostatným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti výrokom I., II. a III. toho rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).